

rit. Miks varem ei arutatud neid küsimusi? Miks lasti asi nii kaugele minna? Kust on aga linnapeale tulnud jutt, et balletid on halvad - kollektiivis on midagi mäda.

Sm. H e r k ü l: Kui lavastusajast on läbi 2/3, siis vaadatakse see läbi ja öeldakse, kas see kõlbab või mitte - nii on see Moskvas. Kas ei peaks see nii olema ka meil?

Sm. H a m m e r: Neil on paralleelselt mitu lavastust, nemad võivad nii teha, meie ei saa.

Sm. I v a l o: Meie ballettmeistrid püüavad oma repertuaari kaasaegseks muuta ja see on hea. Kuid kaasaegses peab olema äärmine täpsus igas asjas. Aga mis on meil - ainult sagimine, tingel-tangel.

"Tänav" - mina olen sellega kontra. Nii ideeliselt kui ka kunstiliselt. Mulle tehti ülesandeks, leida lahendus - kas tuua miilits sisse või kuidas luua kord. Siin on balletti tehtud 3 kuud, ja ei ole leitud lahendust. Mina aga pidin leidma lahenduse 5 minutiga. Selline oli kunstinõukogu esimehe ja lavastaja ettepanek. Kas see, mis tänavas näidatakse, on tüüpiline meile. Iga teos peab kandma endas seda, mida tahame edasi anda.

Mis jääb "Tänavas" kõlama, see küsimus jääb rippuma.

"P. ka L." - igaühel on oma kujutlus olemas - aga see, mis laval toimus, see ei olnud küll mitte midagi. Lass on nõrk, ta on keskne kuju. Randviir ei olnud ei liblikas ega tema ise, lihtsalt külm, ükskõikne tantsija. Lavapildis ei näinud ma seda sooja, päikeseküllast päeva. Lavapildis oli hooletu, lõpetamatuse mulje. Puudub korrapärasus - ilus selgus. Lava oli liiga lage.

"Kaubamaja" - kui kuulsin esimest korda Koha muusikat, jäi mul sisuliselt hoopis teine mulje. "Kaubamaja" ehitati ju selleks, et sealt midagi osta. Nüüd on seal erilisi kauba

tagaotsijaid. Põhiliselt on seal ju normaalsed inimesed. Liikumise rütmid langesid nagu liiga ühte. Kui madruse ja müüjanna teema läheskoogu balletist läbi, annaks nagu kindlama ilme.

Sm. T o r m i s: Mind hämmastab see, et kõik inimesed oleks nagu praegu taevast kukkunud, mis sisulisi etteheiteid tehti siis, kui balletid olid arutlusel kunstinõukogu kavva võtmisel - just sisulisest küljest. "Tänav" - vahetõde ja halbade vahel. Miks me ajame kõik, mis meil on halb, välismaa kraesse, ülel. publitsistikas on see küsimus väga teravalt üles tõstetud ja vigu ei kardeta, kuid ei illustata.

"Kaubamajas" - mina halba groteski ei näe. On kahju, et Koha ise ei oelnud, mida ta näha tahtis. Minumeelest ei olnud ju müüjannasid sugugi halvustatud.

Sm. T a m b e r g: Kunstinõukogu toon on nagu ilmaaegu liiga sünye. Lõnguseid on siin näidatud nii ebameeldivalt, et nad ei kutsu järeletegemist. Meie tänaval on siiski ohtlik õhtuti liikuda. Asja mõte on see, et pooleldi rikutud inimene puutub kokku heaga - saab ka ise heaks. Võiks näidata, et lõngused ei tunneks end tänaval peremeestena. Kunstiline mõju on "Tänaval" siiski tugev. "Kaubamajas" ei näe mina ainult halba - need on lõbusad, sõbralikud müksud. Halb on see on ^{et} kõik, ei ole lõpuni välja viidud - näitlejate ülesanded on poolikud, nad täidavad neid lohakalt.

Mina arvan, et võiksime siiski lavastuse publiku ette lasta - las see otsustab.

Sm. N. J ä r v i: Meil on siin 3 noort heliloojat - küsinelt, kas nemad tahavad oma ballette sellisena näha ja publiku ette sellisena lasta.

Sm. I v a l o: Sm. Tamberg püüdis oma kõne leplikku positsiooni viia, et puudused on nii ja niisugused, et on veel

poolikut ja lõpetamatut, et las rahvas otsustab. Kas see on siis õige? Kas võime poolikut, lõpetamata kunstiteost publiku ette lasta?

Sm. H a m m o r: Minu olukord on eriti raske. Ütleme, et etendus on ideeliselt vildakas. Meil jääb esietendus ära, hea küll. Aga mis edasi saab? Sõnavõttudest saab teha ainult sellise järelduse, et laval peame näitama ainult roosamannat, et lõnguseid, mõrtsukaid ja teisi väärnähtusi peame näitama õilsast ja heast küljest. See on elu lakeerimine. Kuhu jäävad siis konfliktid? Miks meil on ülestõstetud noorsoo kasvatusprobleemid. Miks on meil siis kohtud. Võtame kinni paar-kolm kurjategijat ja me oleme kommunismis. Minul ei ole midagi selle vastu, et head näidata.

"Kaubamaja" - miks meie ei võik karaktereid karikatüürselt välja tuua?

Kes oleks meie vabariigi ballettmeistritest võinud need balletid paremini lavastada. Mina usun, et ei Päri ega S. Ots ei oleks seda suutnud, võib-olla vast mõni noortest ballettmeistritest, kuid need alles õpivad.

Mina selle tüki ärakelamist oma peale ei võta. Peab tulema mingi kõrgem komisjon.

Mis puutub idee selgusesse, selle parandamisega olen nõus.

Sm. E k s t o n: Mina palun end kunstinõukogu koosseisust vabastada, sm. Hammer moonutab meie sõnavõtte.

Sm. P l e e s: Kas idee ei tule välja kollektiivi liikmete võimete tõttu - et kõik on poolik?

Sm. T o r m i s: Sellele on ühe-kahe sõnaga raske vastata.

Sm. V ä l j a o t s: Minul peasüüdlasena valutab süda kõige rohkem. Ma teadsin küll oma võimeid, kuid materjali ma ei tundnud. Idee on mul alati olnud selge. Ma ei ole saanud küll

koreograafilist eriharidust, vaid olen ise kujutanud ja otsinud. Mind erutas "Tänavas" - ma nägin noori, kes istusid kohvikus konjakipudel ees ja mul oli tihti tahtmine haarata tutist kinni ja teha talle selgeks tema pahelisus. Igal inimesel on tahe halba asja parandada. Mul on iga liigutus alltekstiga. Tüdrukul hakkab halb, kui ta näeb oma eelmisi liigutusi - eelmist käitumist. Meie tantsijad ei oska muusikat sisemiselt ära mängida. Ma ei suutnud äratada huvi tantsijates - isegi minu assistent ei töötanud minuga kaasa. Ma tahtsin "Tänavas" anda ainult liikumise rütmi. Kui "Tänav" optimistlikult kõlama ei jää, siis võtan ma süü omaks. Minu omapära on - laia pintsliga maalida.

"P. ja L." - võib-olla ma ei ole leidnud siin värvirak- kaid "pa-sid", vaid, et liblikas oleks külm, hõrgutav kuju. Lass ei suuda - puudub näitlejavõimed. Ta katkestab, ei vii lõpuni. Lilled rühmatants on veel nõrk.

"Kaubamaja" - olen tõesti teinud võib-olla primitiivseid liigutusi - kuid aeg läks kiireks ja hakkasin lahmima. Mina nägin seda asja humoristlikult. Sm. Ekstoni rahustuseks võin öelda, et ma ialgi enam balletti ei lavasta.

Kuid mida siis nüüd teha? Alla ma anda ei taha. Ma saan aru, et on veel musta palju. Kuid mina näen ideed ja usun, et see tuleb selgelt välja.

Sm. I v a l o: Minu arvates on lõngused palju laval olnud, oleksime võinud võtta luubi alla midagi muud. Lass ei too ideed välja - ta jääb nõrgaks - selles on küsimus.

Sm. H a m m e r: Mina ei oleks üldse sõna võtnud, kui poleks jäänud kõlama, et tükkides pole üldse ideed, ja et meie pea me näitama laval ainult head.

Sm. P l e e s: Kas jääb siis nii, et kollektiiv ei ole võimeline lavastaja ideid ellu viima? Minu arvates me ei

räägi tött. Väljaots ei oska neid ballette lavastada, miks ajada ainult lassi ja kollektiivi süüks.

Sm. K o h a: Mina näen nii, et on vigu kaubamajas, miks ei või siis seda laval näidata. Mina pean seda siiski õigeks.

Sm T a m b e r g: Mina arvan, et lavastus peaks siiski välja tulema, edasilükkamine pole praegu enam otstarbekohane.

Sm. R a u d s e p p: Mul on tänasest koosolekust hea meel, et asi nii teravalt üles tõsteti. Meil on algupärandite lavaletoomisega alati raskusi olnud. Mäletate "Tormide randa", "Käsi käes". Mitu varianti on neid tehtud. Iseasi on siis, kui oleme päris katastroofi lävel, kas lavastus üldse ei kõlba.

Kuid praegu ei ole ju veel midagi eriti katki. Laseme publikul otsustada. Kui tema ühineb meie mõne äärmusesse kalduva sõnavõtjaga, siis peame küll relvad maha panema.

Sm. H a m m e r: Kas asjad oma ideelt on sellised, et neid võib rahvale näidata ja teiseks, kas nad teostuselt kollektiivi poolt idee suhtes on vajaks.

Teatrikuuga seoses on etendused laialt reklameeritud ja pääsmed kollektiividele müüdnud. Pole võimalik edasi lükata, selle all kannatab opereti väljatoomise tähtpäev.

Hääletusele panna, kas lavastuse idee oma kompositsioonilt on õige ja seda võib lavalt näidata?

Poolt 11

vastu -

erapooletuid -

OTSUS: idee on tunnistatud vastuvõetuks.

Hääletusele pannakse, kes on 6. etend. poolt.

Poolt 7

vastu 3

erapooletu 1.

OTSUS: Lubada 3 balletinovelli esietendus 6. dets. k.a.

Koosoleku juhataja:

Protokollija:

